

บทที่ 1 →
บทนำ

นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ประวัติการศึกษา

- ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประกาศนียบัตร หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน (ปรม.) รุ่นที่ 2 สถาบันพระปกเกล้า
- ประกาศนียบัตร หลักสูตรการบริหารและพัฒนานักบริหาร (Graduate Research Institute of Policy Studies, Japan)
- ประกาศนียบัตร หลักสูตรรับรองความเป็นมืออาชีพด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล IPMA-EP
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนร่วมกับองค์กร IPMA-HR
- ปริญญาบัตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.รุ่นที่ 48)

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2521	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล 3 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. 2522	ปลัดอำเภอ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2534	นายอำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2536	นายอำเภอลอง จังหวัดแพร่
พ.ศ. 2538	นายอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2540	นายอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2541	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง
พ.ศ. 2544	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง
พ.ศ. 2546	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2547	รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. 2549	รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2551	ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน
พ.ศ. 2552	รองอธิบดีกรมการปกครอง
พ.ศ. 2552	ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู
พ.ศ. 2553	ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2554	ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2555	ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2557	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2558	ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง

การดำรงตำแหน่งสำคัญของผู้ตรวจการแผ่นดิน

18 พฤศจิกายน 2561 - 24 พฤษภาคม 2564	ผู้ตรวจการแผ่นดิน
25 พฤษภาคม 2564 - ปัจจุบัน	ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

การดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ

25 สิงหาคม 2564 - 2 พฤษภาคม 2565	กรมการบริหารระดับภูมิภาคเอเชียของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ (International Ombudsman Institute)
3 พฤษภาคม 2565 - ปัจจุบัน	ประธานภูมิภาคเอเชีย สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ (International Ombudsman Institute)

รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ ทรราชอุญโรจน์

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ประวัติการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา (ทุนรัฐบาล)
- วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา (ทุนรัฐบาล)
- หลักสูตรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงขั้นสูง รุ่นที่ 3 สมาคมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร. รุ่นที่ 13)
- ปริญญาบัตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. รุ่นที่ 49)
- หลักสูตรกฎหมายมหาชนในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปรม. รุ่นที่ 4)

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2531	หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2539	รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2540	ผู้จัดการสำนักงานโครงการเงินกู้ธนาคารโลก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2540	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2547	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและฝึกอบรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2548	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2548	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
25 พฤษภาคม 2564 - ปัจจุบัน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ประวัติการศึกษา

- เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- M.A. (Industrial Location and Development), Vrije Universiteit Brussels, Belgium
- หลักสูตรนักบริหารระดับสูงผู้มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.) รุ่นที่ 66
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านการค้าและการพาณิชย์ (TEPCOT)
- หลักสูตร Public Policy Program for Thai Civil Service, National Graduate Institute for Policies Study, Japan
- หลักสูตร Anti-Corruption for Executive Program, สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2547	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน
พ.ศ. 2551	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2553	รองอธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
พ.ศ. 2554	อัครราชทูต สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์
พ.ศ. 2556	อธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
พ.ศ. 2560	เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา (เอกอัครราชทูตไทยประจำออสเตรีย สาธารณรัฐสโลวาเกียและสโลวีเนีย) และเอกอัครราชทูต/ผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศในกรุงเวียนนา
7 พฤศจิกายน 2564 - ปัจจุบัน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน

1. →

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

1.1 ความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยใช้ชื่อว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติ มาตรา 196 - 198 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในวันที่ 19 สิงหาคม 2550 ได้เปลี่ยนชื่อ “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” เป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ต่อมา คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ และได้มีประกาศ ฉบับที่ 5/2557 เรื่อง การสิ้นสุดชั่วคราวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 และได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 11/2557 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เรื่อง การสิ้นสุดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อความสงบเรียบร้อยในการปกครองประเทศ จึงให้ยกเลิกการประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 5/2557 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เรื่อง การสิ้นสุดชั่วคราวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้มีบทบัญญัติให้องค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ได้มีการประกาศใช้ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” ซึ่งบัญญัติให้ “ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา โดยผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีจำนวนสองคน และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนิน

กิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี จำนวนหนึ่งคน”¹ และกำหนดให้ “ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”²

ผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วย

1. นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2561 และได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564³

2. รองศาสตราจารย์อิสริย์ ทรรษาจรรยาโรจน์ ตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564⁴

3. นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2564⁵

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 228

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 229

³ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เรื่อง แต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกาศ ณ วันที่ 25 พฤษภาคม พุทธศักราช 2564 เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

⁴ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เรื่อง แต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกาศ ณ วันที่ 25 พฤษภาคม พุทธศักราช 2564 เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

⁵ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เรื่อง แต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2564 เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

1.2 หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินในปัจจุบัน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(2) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมนั้น

(3) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ

(4) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น ในปัจจุบันนี้มีกฎหมายอื่นที่บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบว่าหน่วยงานของรัฐตามคำร้องได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว อีกทั้งยังกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่กลั่นกรองคำร้องจากประชาชนที่จะยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยคดีเนื่องจากถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ตามมาตรา 46 ถึงมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันด้วย

การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจข้างต้น ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ รวมทั้งขจัดหรือ ระวังความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ ผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (1) หรือ (2) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป อนึ่ง ในกรณี การดำเนินการตามหน้าที่ข้างต้น พบว่า เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป⁶

นอกจากนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่สามประการข้างต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอ เรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่า

(1) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอ เรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ

(2) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็น ต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง⁷

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 230 ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 22

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 230 (1) (2) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 23

1.3 การดำเนินการกรณีเป็นเรื่องเฉพาะตัว หรือเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ

ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่าความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่จะขจัดความเดือดร้อนหรืออำนวยความสะดวกเป็นธรรมได้ตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องนั้นมีกฎหมายกำหนดให้มีการร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ไว้แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(2) ในกรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นดำเนินการต่อไป แต่ทั้งนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น เพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบได้

(3) ในกรณีที่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการต่อไป แล้วแต่กรณี⁸

⁸ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 36

1.4 เรื่องที่กฎหมายห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 37 บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องและผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(1) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่นโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(2) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือ คำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

(3) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(4) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่น รับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะ ขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

(5) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณาจะไม่ใช่ประโยชน์ต่อ ประชาชนโดยส่วนรวม

(6) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่าง เหมาะสมแล้ว

(7) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏพยาน หลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(8) เรื่องอื่นตามมติที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

1.5 การพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน

ผู้มีสิทธิร้องเรียน ได้แก่ ผู้ที่ได้พบหรือได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจ ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ หรือมีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ อาจแจ้งหรือ ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปได้

อย่างไรก็ดี ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถพิจารณาเรื่องโดยไม่มีการแจ้งหรือการร้องเรียนก็ได้

การแจ้งหรือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินอาจกระทำได้ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือกระทำด้วยวาจา ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้พัฒนาช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนให้มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มการเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศอย่างเท่าเทียมกัน และ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิร้องเรียน ประชาชนสามารถแจ้งหรือ ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

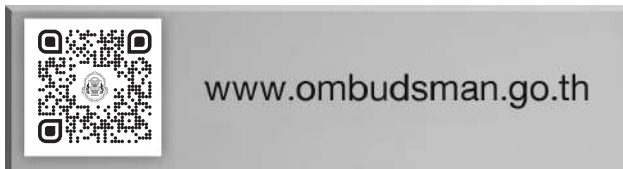
- (1) ร้องเรียนทางโทรศัพท์ สายด่วน 1676 (โทรฟรีทั่วประเทศ)
- (2) ร้องเรียนทางโทรสาร หมายเลข 0 2143 8341

(3) ร้องเรียนผ่านระบบโมบายแอปพลิเคชัน ซึ่งเป็นการบริการบนระบบ IOS และ Android โดยสามารถติดตั้งแอปพลิเคชัน “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ผ่านทาง App Store หรือ Play Store หรือติดตั้งผ่านการสแกน QR Code

(4) ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(5) ส่งทางไปรษณีย์ โดยทำหนังสือร้องเรียนส่งไปยังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 หรือ ตู้ ปณ.333 ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215

(6) ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

(7) แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในขณะปฏิบัติหน้าที่

(8) มอบหรือส่งโดยบุคคล หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ

1.6 การแสวงหาข้อเท็จจริงและกระบวนการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นกลไกหนึ่งในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่มีลักษณะเฉพาะบางประการที่แตกต่างจากหน่วยงานตรวจสอบอื่นของทางราชการ กล่าวคือ ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มิได้สังกัดฝ่ายบริหาร โดยมีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงเชื่อมั่นได้ว่าการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดินนั้น มีความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ร้องเรียนหรือผู้ถูกร้องเรียนก็ตาม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรมและการมุ่งส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ทั้งนี้ ในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริง ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ ดังนี้⁹

(1) ให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง ให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(2) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไบนั้น มิได้อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอมให้เข้าไปได้เมื่อมีหมายของศาล

⁹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 25

อนึ่ง กระบวนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมีความแตกต่างจากศาลตรงที่ ผลของคำพิพากษาของศาลจะมีฝ่ายแพ้-ชนะ มีการเผชิญหน้ากันระหว่างคู่ความ และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่วนผู้ตรวจการแผ่นดินมุ่งเน้นการแก้ไขความเดือดร้อนและเยียวยา ความทุกข์ร้อนของประชาชนหรือผู้ร้องเรียนมากกว่าการมุ่งชี้ความผิดและการลงโทษ มิได้พิจารณาปัญหาโดยยึดถือเพียงแต่ความถูกต้องตามตัวบทกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นธรรมแก่ประชาชนด้วย นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อให้ประชาชนสามารถ ร้องเรียนได้สะดวก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการร้องเรียน และดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยเร็วเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยใช้แนวทาง สันติวิธีในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน

1.7 การเสนอแนะและการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เมื่อความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าจะมีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม ว่าบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่การปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนาจประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกันและลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น

ก่อนการเสนอแนะดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่เสนอแนะประกอบด้วย¹⁰

ภายหลังจากการหารือ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา จะขยาย

¹⁰ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 32

เวลาออกไปอีกก็ได้เมื่อได้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว โดยจะขยายเวลาได้อีกไม่เกิน หกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหน่วยงานของรัฐนั้นยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่ารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวน ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ¹¹

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจ ดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะแจ้งให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลาข้างต้น และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินและ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นโดยเร็ว และเมื่อได้ ข้อยุติประการใดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามข้อยุตินั้น ในกรณีที่ไม่อาจหา ข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน และดำเนินการเช่นเดียวกับ กรณีที่ได้รับข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น¹²

หากเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัด หรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำแนะนำนั้นภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เห็นว่า การดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวัน

¹¹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง

¹² พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง

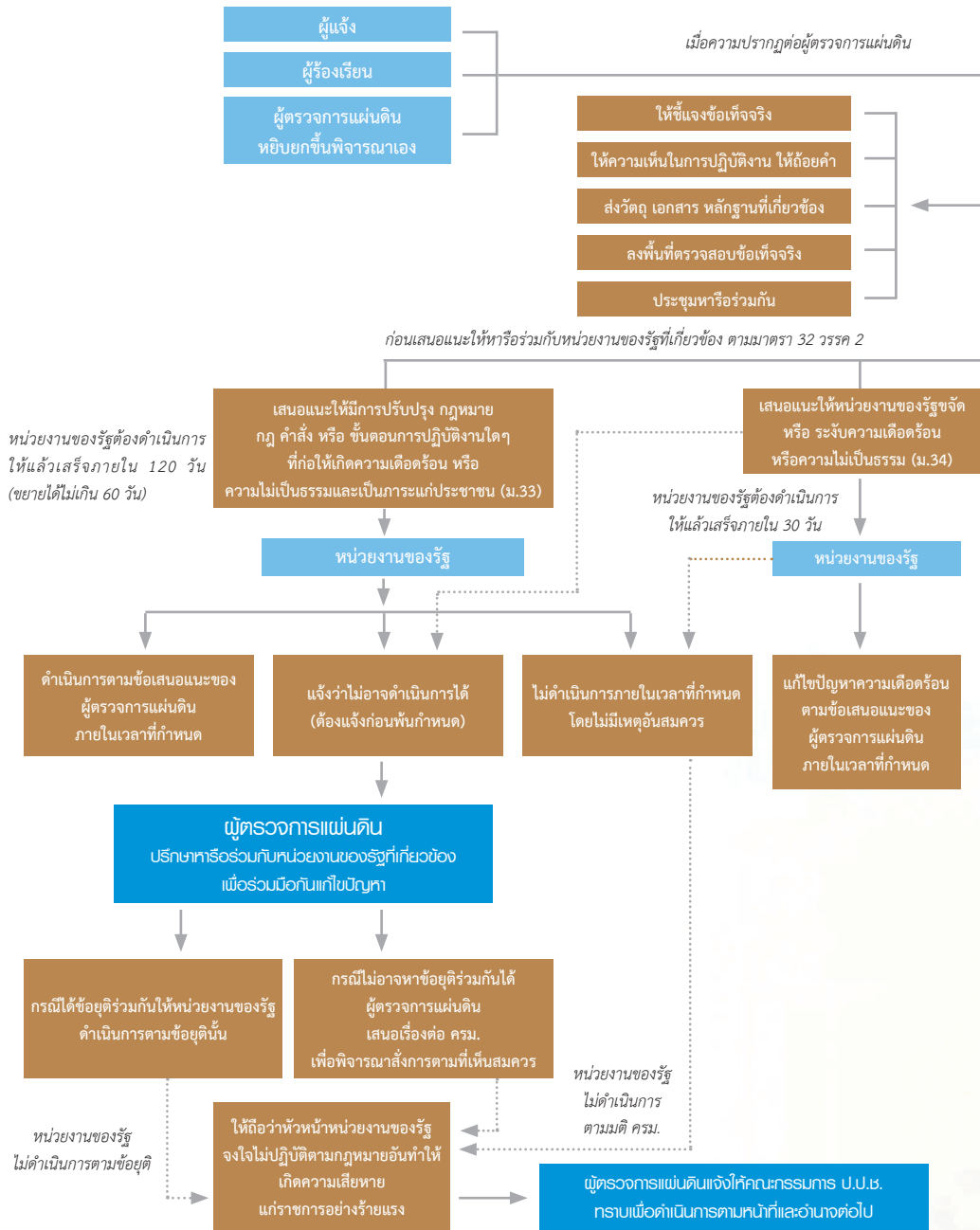
ตั้งกล่าวและให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป แต่หากไม่สามารถหาข้อยุติได้ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และดำเนินการตามเงื่อนไขระยะเวลาดังที่ได้กล่าวไปแล้วต่อไป¹³

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้รัฐสภาและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้¹⁴

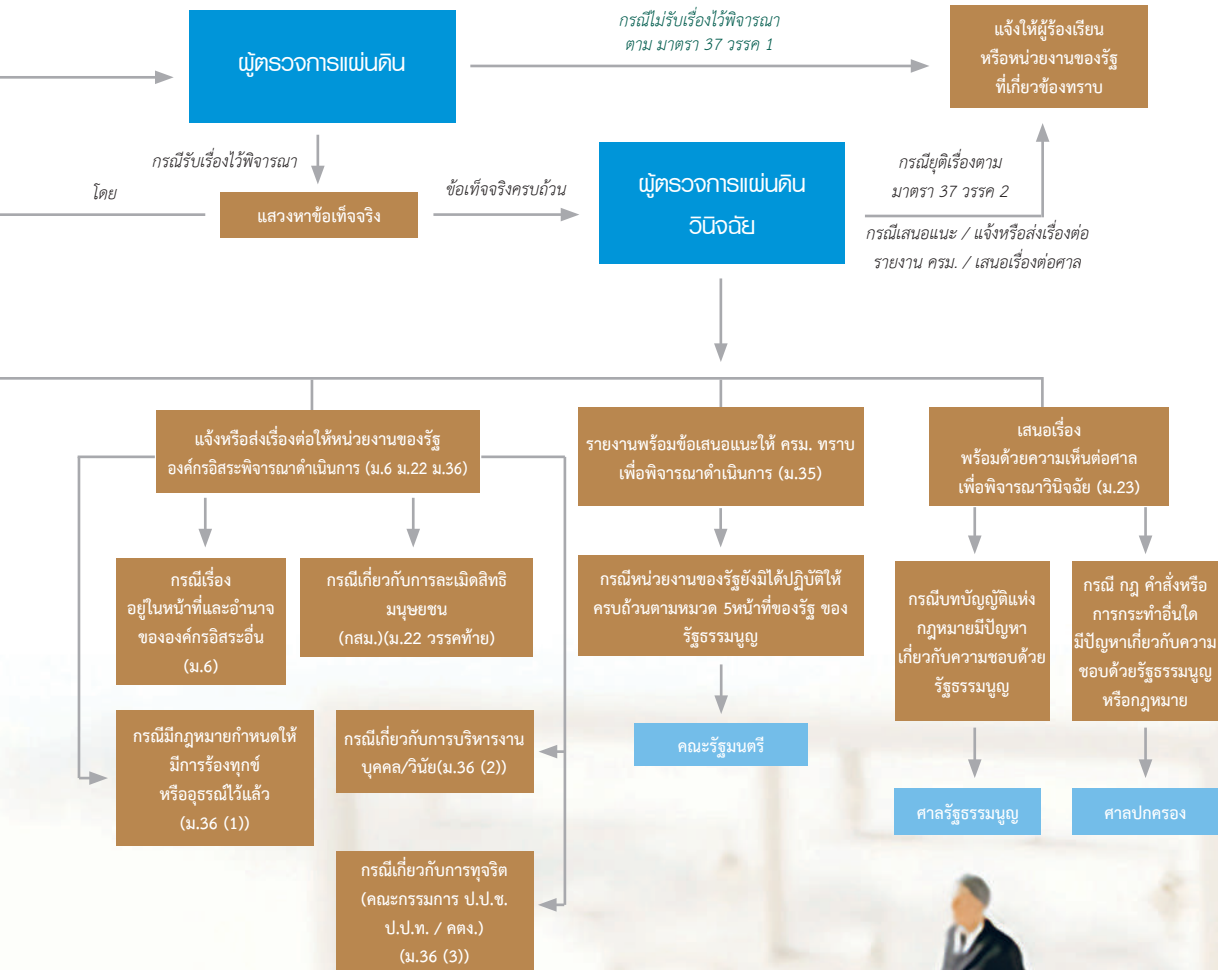
¹³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 34

¹⁴ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 35

แผนภูมิแสดงกระบวนการปฏิบัติงานของ

ผู้ตรวจการแผ่นดินในงานเรื่องร้องเรียน →

2. →

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 จึงกำหนดให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน¹⁵ และมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้¹⁶

(1) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินบรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่น

(2) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(3) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(4) ดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติมอบหมาย

ในปีกงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะผู้บริหารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วย

(1) พันตำรวจโท กิรป กฤตธีรานนท์

ตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(2) นายวทัตญญา ทิพยมณฑา

ตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(3) นายกมลธรรม วาสนุญมา

ตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(4) นางสาวคมขวัญ กาญจนกฤษร

ตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(5) นายทิมพร ยะลา

ตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

¹⁵ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 40 วรรค 1

¹⁶ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 41

คณะผู้บริหาร →
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พันตำรวจโท กิรบ กฤตธีรานนท์
เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายวาทัญญู ทิพยมณฑา
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายกมลธรรม วาสนุกูมา
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นางสาวคมชวิญ กาญจนกฤษเชร
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายทิมมพร ยะลา
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดแบ่งส่วนงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วย 16 สำนัก 1 สถาบัน และ 1 หน่วย ดังต่อไปนี้

(1) **สำนักบริหารกลาง** มีภารกิจเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานพิธีการ งานบริหารทั่วไป งานประชุม งานอาคารสถานที่และความปลอดภัย งานยานพาหนะ งานข้อมูลข่าวสาร งานธุรการกลางและงานอื่นซึ่งไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนงานอื่นใดในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการเฉพาะ

(2) **สำนักบริหารการคลัง** มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การพัสดุ และทรัพย์สินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(3) **สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์** มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ งานสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล งานวินัยและจริยธรรม และงานเลขานุการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล

(4) **สำนักนโยบายและแผน** มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี การบริหารงบประมาณ การติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน การบริหารความเสี่ยง

(5) **สำนักสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์** มีภารกิจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารองค์กร การสื่อสารมวลชนสัมพันธ์ การพัฒนาการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ การจัดการเว็บไซต์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน การดำเนินการเกี่ยวกับงานโสตทัศนูปกรณ์

(6) **สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร** มีภารกิจเกี่ยวกับงานพัฒนา ออกแบบ วางระบบ และบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการจัดการข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(7) **สำนักกฎหมายและคดี** มีภารกิจเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริง การเสนอเรื่อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง การวิเคราะห์กฎหมาย และงานนิติการ

(8) **สำนักตรวจสอบเรื่องร้องเรียน** มีภารกิจเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบ กลั่นกรอง แสวงหาข้อเท็จจริง และจัดทำความเห็นเพื่อเสนอผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัย ในกรณีการรับหรือไม่รับไว้เป็นเรื่องร้องเรียน ตลอดจนส่งมอบเรื่องร้องเรียนที่ได้รับไว้ พิจารณาให้ส่วนงานที่รับผิดชอบดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง การดำเนินการเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อน สามารถประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมด้วยความรวดเร็ว และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติ งานติดตาม รายงานผลการดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน งานให้คำปรึกษา ตอบข้อซักถามแก่ประชาชน หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(9) **สำนักสอบสวน 1** มีภารกิจเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริง และจัดทำ ความเห็นเพื่อเสนอผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัย งานติดตาม และรายงานผลการดำเนินการ ตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติ

(10) **สำนักสอบสวน 2** มีภารกิจเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริง และจัดทำ ความเห็นเพื่อเสนอผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัย งานติดตาม และรายงานผลการดำเนินการ ตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติ

(11) **สำนักสอบสวน 3** มีภารกิจเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริง และจัดทำความเห็นเพื่อเสนอผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัย งานติดตาม และรายงานผลการดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติ

(12) **สำนักสอบสวน 4** มีภารกิจเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริง และดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและจัดทำความเห็นเพื่อเสนอผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัย โดยเฉพาะเรื่องที่มีลักษณะพิเศษ เรื่องที่สำคัญเร่งด่วน เรื่องที่มีความสลับซับซ้อนเกี่ยวเนื่องหลายพื้นที่หรือหลายหน่วยงาน ตลอดจนเรื่อง que ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมอบหมายให้ดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ งานติดตาม และรายงานผลการดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติ

(13) **สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ** มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล แสวงหาข้อเท็จจริง จัดทำรายงานและพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ และเรื่องอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(14) **สำนักเครือข่ายและการมีส่วนร่วม** มีภารกิจเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ธรรมนูญการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

(15) **สำนักวิเทศสัมพันธ์** มีภารกิจเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ กิจกรรมล่ามและภาษาต่างประเทศ งานรับรองและงานพิธีการที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ งานวิจัยและวิชาการระหว่างประเทศ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานที่เป็นภาษาต่างประเทศ

(16) **สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินศึกษา** มีภารกิจเกี่ยวกับการวิจัย วิชาการ การบริการ วิชาการและเผยแพร่ งานจัดทำรายงานผู้ตรวจการแผ่นดินประจำปี งานห้องสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์ผู้ตรวจการแผ่นดิน

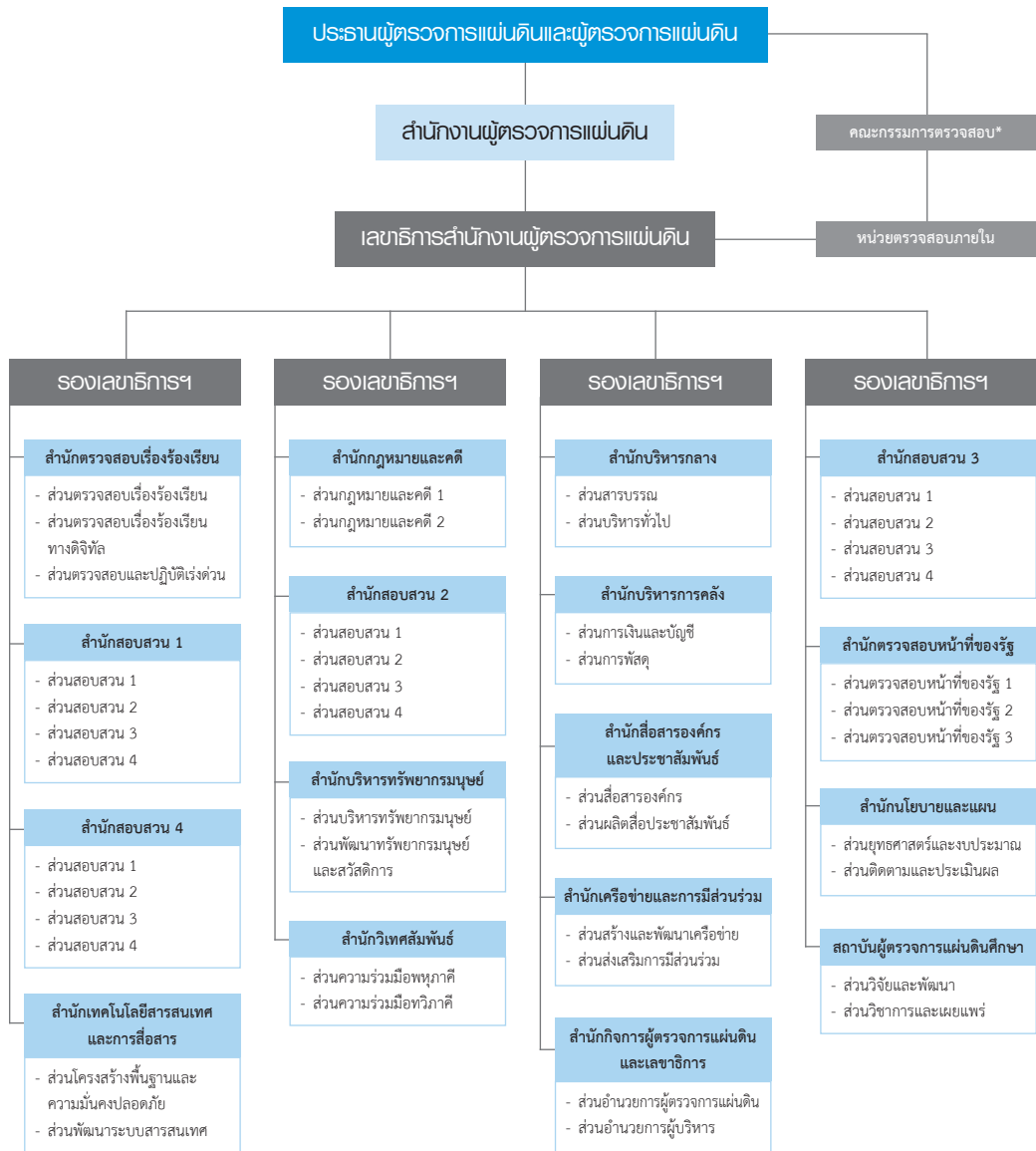
(17) **หน่วยตรวจสอบภายใน** มีภารกิจเกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานภายในและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน และเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ

(18) **สำนักกิจการผู้ตรวจการแผ่นดินและเลขาธิการ** มีภารกิจเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขาธิการ รองเลขาธิการ และคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

2.1 ภาพรวมโครงสร้างการแบ่งส่วนงานและอัตรากำลังของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

1. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแบ่งส่วนงานออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 18 ส่วนงาน ดังนี้
 - 1.1 ส่วนงานที่ขึ้นตรงเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จำนวน 1 ส่วนงาน
 - 1.2 ส่วนงานภารกิจด้านงานสอบสวนและนิติการ จำนวน 7 ส่วนงาน
 - 1.3 ส่วนงานภารกิจด้านวิชาการและสนับสนุน จำนวน 10 ส่วนงาน

โครงสร้างการแบ่งส่วนงานและการบริหารงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน →

*หมายเหตุ คณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการที่ตั้งโดยผู้ตรวจการแผ่นดินตามระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2563

ข้อมูล ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2565

2. อัตรากำลังของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีพนักงานและลูกจ้างประจำสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) ดังนี้

ส่วนงาน	อัตรากำลัง (คน)
เลขาธิการและรองเลขาธิการ	5
กลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	
1. สำนักกฎหมายและคดี	13
2. สำนักตรวจสอบเรื่องร้องเรียน	17
3. สำนักสอบสวน 1	23
4. สำนักสอบสวน 2	25
5. สำนักสอบสวน 3	23
6. สำนักสอบสวน 4	19
7. สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ	15
8. สำนักกิจการผู้ตรวจการแผ่นดินและเลขาธิการ	9
รวมอัตรากำลังกลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	144
กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ	
1. สำนักบริหารกลาง	13
2. สำนักบริหารการคลัง	11
3. สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์	13
4. สำนักนโยบายและแผน	14
5. สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	15
6. สำนักสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์	13
7. สำนักเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	12
8. สำนักวิเทศสัมพันธ์	11
9. สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินศึกษา	13
10. หน่วยตรวจสอบภายใน	5
11. สำนักกิจการผู้ตรวจการแผ่นดินและเลขาธิการ	18
รวมอัตรากำลังกลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ	138
ลูกจ้างประจำ	33
รวมอัตรากำลังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	320

2.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทย่อย และแผนปฏิรูปประเทศ

วิสัยทัศน์ : “ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรหลักในการทำงานเชิงรุกที่มุ่งแก้ไข
ปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชนที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของ
หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

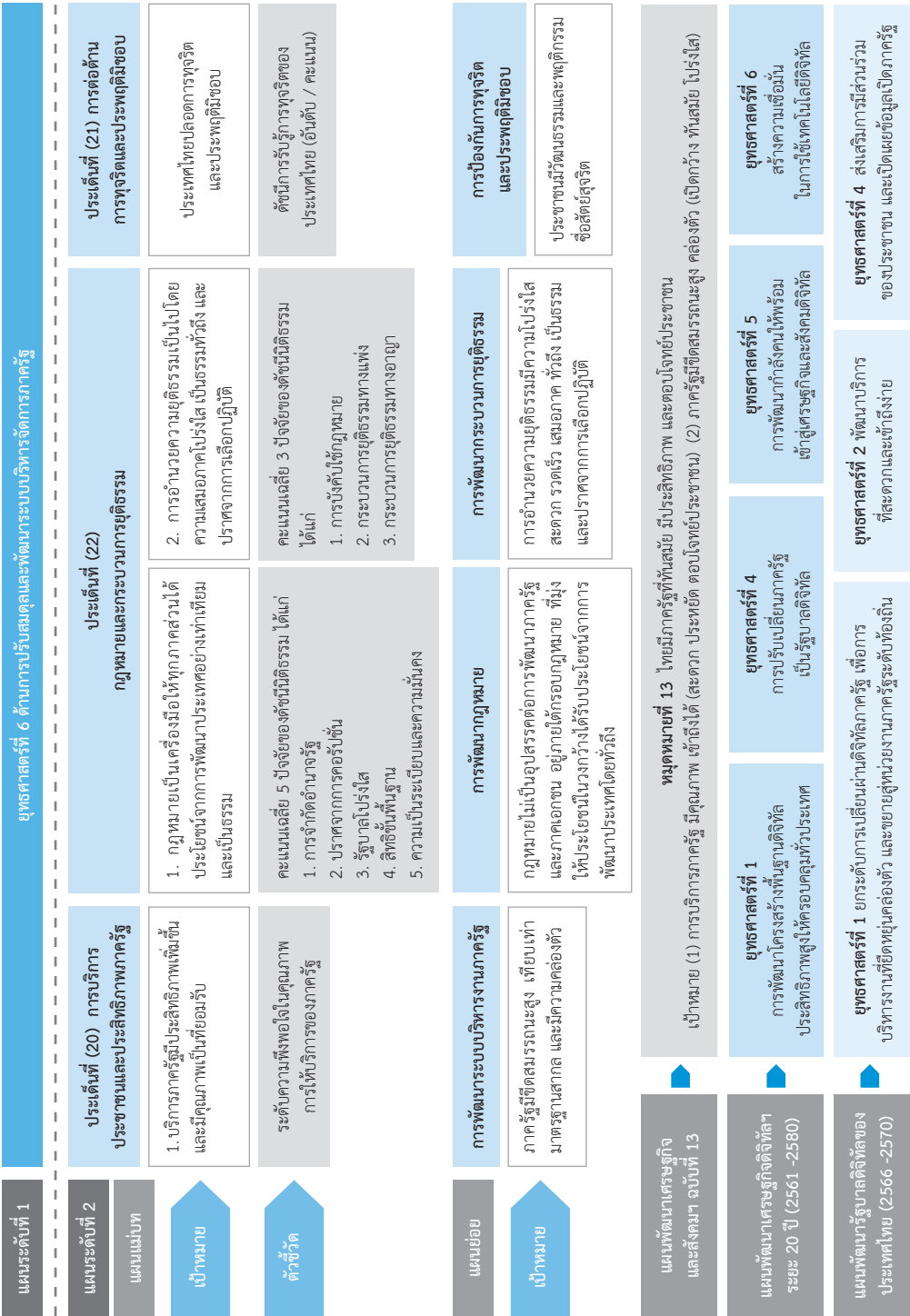
พันธกิจ (Mission) : ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมที่ยั่งยืน

1. การแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นธรรม
2. การเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่ก่อให้เกิด
ความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรม
3. รายงานการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ
4. การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น

เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนด
ยุทธศาสตร์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) ดังต่อไปนี้

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570)
 ความเชื่อมโยงภารกิจของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กับแผน 3 ระดับตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

<p>ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐ</p>			
<p>ยุทธศาสตร์การปรับประมาณ</p>	<p>1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ</p>	<p>2. แผนงานพื้นฐาน ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐ</p>	<p>3. แผนงานยุทธศาสตร์ พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม</p>	<p>4. แผนงานบูรณาการ ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>
<p>ผลลัพธ์ของหน่วยงาน</p>	<p>ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรม ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>			
<p>ตัวชี้วัดผลลัพธ์</p>	<p>1. ร้อยละความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชนของผู้ตรวจการแผ่นดิน 2. ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>			
<p>เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน</p>	<p>ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรม ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างรวดเร็วและยั่งยืน</p>			
<p>--- --</p>				
<p>แผนระดับที่ 3</p>				
<p>วิสัยทัศน์</p>	<p>ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรหลักในการทำงานเชิงรุก ที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมของประชาชน ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>			
<p>พันธกิจ</p>	<p>1. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชน อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>	<p>2. การเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ</p>	<p>3. การเสนอข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำ ให้ทราบถึงการทำหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ยังมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎหมายตามหมวด 5 หน้าของรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ</p>	<p>4. การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น</p>
<p>เป้าหมายองค์กร</p>	<p>ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างรวดเร็วและยั่งยืน</p>			
<p>ตัวชี้วัดองค์กร</p>	<p>ตัวชี้วัดองค์กรที่ 1 ร้อยละความสำเร็จในการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตัวชี้วัดองค์กรที่ 2 ร้อยละของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเชื่อมั่นต่อองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>			

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ภายกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชน

เป้าประสงค์ : ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมจากกรปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ : ความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อกระบวนการตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบที่ล่าสมัย และเป็นภาระกับประชาชน รวมทั้งการเสนอแนะการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนในเชิงระบบ

เป้าประสงค์ : กฎหมายหรือกระบวนการงาน/ขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่ล่าสมัย หรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม หรือสร้างภาระและปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบของสังคม ได้รับการปรับปรุงจากหน่วยงาน/ภาครัฐที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะ/คำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ : ระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับประโยชน์จากข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาคเชิงระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การติดตามตรวจสอบและเสนอแนะรัฐมนตรีหรือการที่หน่วยงานของรัฐยังไม่ปฏิบัติตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐให้ครบถ้วน

เป้าประสงค์ : ประชาชนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการในเรื่องที่กำหนดให้แก่ประชาชน โดยที่ประชาชน “ไม่ต้องใช้สิทธิร้องขอ”

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ : ร้อยละของคองความสำเร็จ ในการดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และยกระดับการขับเคลื่อนการทำงานด้านคดีร้องขอภายในประเทศ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าประสงค์ : ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐรู้จักบทบาทภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเกิดความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรม

2. เครือข่ายองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ มีส่วนช่วยสนับสนุนขับเคลื่อนและเป็นกลไกการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินในการร่วมแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ : ร้อยละของประชาชนที่รู้จักบทบาทภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละของเครือข่ายผู้ตรวจการแผ่นดินที่สนับสนุนการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละของคณะแนวความสำเร็จในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการต่างประเทศของผู้ตรวจการแผ่นดินและการส่งเสริมบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินในเวทีระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยกระดับการบริหารงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อสนับสนุนภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เป้าประสงค์ :

1. ประชาชนและหน่วยงานของรัฐยอมรับ และเชื่อถือในทางวิชาการสำเร็จงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
2. บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และการบริหารจัดการที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรอื่นในบริบทที่แตกต่างกันไป และตอบสนองต่อการกิจขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน
3. สำเร็จงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีการปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ : ร้อยละความสำเร็จในการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด

2.3 กรณียากรบุคคลของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีบุคลากรจำนวน 287 คน ได้แก่ เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 1 คน พนักงานประเภทบริหาร 4 คน พนักงานประเภทอำนวยการ 59 คน พนักงานประเภทวิชาการ 223 คน จำแนกเป็นกลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ และกลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตารางแสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจำแนกตามสายงาน

ประเภทและระดับตำแหน่ง	บริหาร	อำนวยการ		วิชาการ		รวม (คน)
		กลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ	กลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน	กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ	
เลขาธิการ	1	-	-	-	-	1
บริหาร	4	-	-	-	-	4
อำนวยการ	-	29	30	-	-	59
สูง	-	5	9	-	-	14
ต้น	-	24	21	-	-	45
วิชาการ	-	-	-	115	108	223
ทรงคุณวุฒิ	-	-	-	-	-	-
เชี่ยวชาญ	-	-	-	-	-	-
ชำนาญการพิเศษ	-	-	-	15	12	27
ชำนาญการ	-	-	-	68	72	140
ปฏิบัติการ	-	-	-	32	24	56
ลูกจ้างประจำ	-	-	-	-	33	33
รวม	5	29	30	115	141	320

อนึ่ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้เปรียบเทียบจำนวนทรัพยากรบุคคล จำแนกตามสายงาน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ปรากฏข้อมูล ดังนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบจำนวนทรัพยากรบุคคล จำแนกตามสายงาน
ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเภทและระดับตำแหน่ง	กลุ่มภารกิจ						รวม (คน)		เปลี่ยนแปลง
	ปีงบประมาณ พ.ศ.								
	2565	2566	2565	2566	2565	2566	2565	2566	
	บริหาร		กลุ่มภารกิจด้านหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน		กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนการบริหารจัดการ		รวม (คน)		
เลขาธิการ	1	1					1	1	-
บริหาร									
-	4	4					4	4	-
อำนวยการ									
สูง			7	5	11	9	18	14	ลด 4
ต้น			24	24	19	21	43	45	เพิ่ม 2
วิชาการ									
ทรงคุณวุฒิ									
เชี่ยวชาญ									
ชำนาญการพิเศษ			12	15	3	12	15	27	เพิ่ม 12
ชำนาญการ			67	68	84	72	151	140	ลด 11
ปฏิบัติการ			25	32	14	24	39	56	เพิ่ม 17
ลูกจ้าง									
ลูกจ้างประจำ					33	33	33	33	-
รวม	5	5	135	144	164	171	304	320	เพิ่ม 16

ทั้งนี้ พนักงานสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีวุฒิการศึกษา ดังนี้ พนักงาน (รวมเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 202 คน และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน

ตารางแสดงจำนวนพนักงานและลูกจ้างประจำ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ประเภทบุคลากร	วุฒิการศึกษา				รวม (คน)
	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	
เลขาธิการและพนักงาน	6	202	79	-	287
ลูกจ้างประจำ	-	-	6	27	33
รวม	6	202	85	27	320

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการจ้างลูกจ้างเหมาบริการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและส่งเสริมความเท่าเทียมในการจ้างงานของผู้พิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 3 คน ได้แก่ ตำแหน่งพนักงานธุรการ สำนักบริหารการคลัง 1 คน ตำแหน่งพนักงานธุรการ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 1 คน และตำแหน่งพนักงานธุรการ สำนักกิจการผู้ตรวจการแผ่นดินและเลขาธิการ 1 คน

2.4 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 323,243,800 บาท ลดจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 928,700 บาท หรือลดลงร้อยละ 0.29 สรุปดังนี้

หน่วย : บาท

แผนงาน / หมวดค่าใช้จ่าย	งบประมาณ ปี 2565	งบประมาณ ปี 2566	เพิ่มขึ้น/ลดลง จากปีก่อน	ร้อยละ
1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ ด้านการ ปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหาร จัดการภาครัฐ	250,551,700.00	257,352,000.00	6,800,300.00	3
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	232,939,600.00	240,203,500.00		
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	17,612,100.00	17,148,500.00		
2. แผนงานพื้นฐาน ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	70,838,000.00	63,284,800.00	- 7,553,200.00	-11
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	62,923,400.00	55,516,400.00		
ค่าใช้จ่ายลงทุน	7,914,600.00	7,768,400.00		
3. แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนา กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	0.00	607,000.00	607,000.00	100
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	0.00	607,000.00		
4. แผนงานบูรณาการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ	2,782,800.00	2,000,000.00	- 782,800.00	-28
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	2,782,800.00	2,000,000.00		
รวมทั้งสิ้น	324,172,500.00	323,243,800.00	- 928,700.00	- 0.29

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กับงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แยกตามแผนงาน พบว่า

1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ภาครัฐเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 6,800,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 3

2. แผนงานพื้นฐาน ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ลดลงจากปีก่อน จำนวน 7,553,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 11

3. แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เป็นแผนงานที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดำเนินการเพื่อยกระดับภารกิจหลักของสำนักงานฯ ให้เชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 607,000 บาท ในโครงการเสนอแนะการปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบให้มีการบังคับใช้เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ (AED) ในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน และการปฐมพยาบาลช่วยเหลือผู้ที่หัวใจหยุดเต้นให้กลับมาหายใจ (CPR)

4. แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในโครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลเพื่อต่อต้านการทุจริต (พระยาบันลือดำบลคุณธรรม) ลดลงจากปีก่อน จำนวน 782,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 28

